Europees Parlement
2019–2024

Commissie begrotingscontrole

2023/0814(NLE)

14.11.2023

ONTWERPVERSLAG

over de voordracht van João Leão voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

Commissie begrotingscontrole

Rapporteur: Mikuláš Peksa

INHOUD

Blz.

ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

BIJLAGE 1: CURRICULUM VITÆ VAN JOÃO LEÃO 4

BIJLAGE 2: ANTWOORDEN VAN JOÃO LEÃO OP DE VRAGENLIJST 6

ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de voordracht van João Leão voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

(Raadpleging)

Het Europees Parlement,

– gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C9-0397/2023),

– gezien artikel 129 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0000/2023),

A. overwegende dat de Raad bij schrijven van 25 oktober 2023 het Europees Parlement heeft geraadpleegd over de benoeming van João Leão tot lid van de Rekenkamer;

B. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van João Leão heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden; overwegende dat de commissie in het kader van dit onderzoek een curriculum vitae van João Leão heeft ontvangen, alsmede de antwoorden van de kandidaat op de hem toegezonden schriftelijke vragenlijst;

C. overwegende dat deze commissie João Leão vervolgens op 29 november 2023 heeft gehoord, waarbij hij een inleidende verklaring heeft afgelegd en daarna de door de leden van de commissie gestelde vragen heeft beantwoord;

1. brengt positief/negatief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van João Leão tot lid van de Rekenkamer;

2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.

BIJLAGE 1: CURRICULUM VITÆ VAN JOÃO LEÃO

JOÃO LEÃO

Nationaliteit: Portugees

Geboorteplaats en -datum: 15 februari 1974, Lissabon, Portugal

BIOGRAFIE

João Leão is momenteel hoogleraar economie en overheidsfinanciën en vicerector aan het ISCTE – University Institute of Lisbon. Zijn onderzoeksinteresses omvatten economische regelgeving, overheidsfinanciën en macro-economie.

João Leão was staatssecretaris van Financiën van Portugal van 2020 tot 2022 en staatssecretaris van Begroting van 2015 tot 2020.

Van 2010 tot 2014 was hij directeur-generaal van het onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken. Daarvoor was hij hoogleraar economie aan het University Institute of Lisbon en aan de Nova School of Business and Economics.

João Leão behaalde zijn doctoraat in Economie aan het Massachusetts Institute of Technology (MIT) in de VS en zijn master- en bachelordiploma's Economie aan de Nova School of Business and Economics.

Als onderdeel van zijn taken als minister van Financiën vertegenwoordigde hij Portugal als gouverneur van het Europees Stabiliteitsmechanisme, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, de Europese Investeringsbank, de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, de Aziatische Ontwikkelingsbank, de Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur, de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank en de Wereldbank.

Hij was ook voorzitter van de Raad Ecofin tijdens het Portugese voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2021 en voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling van 2021 tot 2022.

OPLEIDING

2008	Doctoraat in Economie, Massachusetts Institute of Technology (MIT)
2003	Masterdiploma Economie, Nova School of Business and Economics
1999	Bachelordiploma Economie, Nova School of Business and Economics

BEROEPSERVARING

2022 – heden	Hoogleraar economie en overheidsfinanciën en vicerector aan het University Institute of Lisbon
2020-2022	Staatssecretaris van Financiën
2015-2020	Staatssecretaris van Begroting
2014-2015, 2008-2010	Assistent-hoogleraar, Departement Economie, University Institute of Lisbon
2010-2014	Directeur-generaal, onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken
2000-2008	Assistent, University Institute of Lisbon
1999-2000	Junior onderwijsassistent Economie, Nova School of Business and

Economics

ANDERE BEROEPSACTIVITEITEN

2021-2022	Voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling
2020-2022	Lid van de Raad van Bestuur van het Europees Stabiliteitsmechanisme; Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling; Europese Investeringsbank; Afrikaanse Ontwikkelingsbank; Aziatische Ontwikkelingsbank; Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur; Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank; Wereldbank
2021	Voorzitter van de Raad Ecofin tijdens het Portugese voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie
2010-2014	Lid van het Economisch en Sociaal Comité
2010-2014	Lid van de hoge raad voor de statistiek
2010-2013	Lid van de algemene raad van het University Institute of Lisbon
2009-2013	Doctoraat-programmadirecteur Economie aan het University Institute of Lisbon
2009-2010	Voorzitter van de wetenschappelijke raad van het Departement Economie, University Institute of Lisbon

BIJLAGE 2: ANTWOORDEN VAN JOÃO LEÃO OP DE VRAGENLIJST

Vragenlijst voor kandidaat-leden van de Rekenkamer

Beroepservaring

1. Gelieve een overzicht te geven van uw beroepservaring op het gebied van overheidsfinanciën, d.w.z. op gebieden als financiële programmering, uitvoering van de begroting, begrotingsbeheer, begrotingscontrole of audits.

Mijn werkzame leven is gewijd aan openbare dienstverlening en overheidsfinanciën. Ik heb relevante functies bekleed met verantwoordelijkheden voor begrotingsplanning, begrotingsuitvoering, begrotingscontrole en audits. Ik was staatssecretaris van Financiën en staatssecretaris van Begroting in Portugal, en ik heb leidinggevende functies bekleed bij overheidsinstanties met verantwoordelijkheid op deze gebieden, naast mijn werk als hoogleraar economie en overheidsfinanciën.

Als minister van Financiën van Portugal (2020-2022) droeg ik de eindverantwoordelijkheid voor het opstellen van de Portugese staatsbegroting. Dit omvatte het plannen en voorspellen van de uitgaven en inkomsten van de staatsbegroting en het coördineren van de belangrijkste maatregelen die in de begroting moesten worden opgenomen. Ik was ook verantwoordelijk voor het vaststellen van de regels voor het opstellen en uitvoeren van die maatregelen. Daarnaast was ik verantwoordelijk voor de financiële planning op de middellange termijn van de Portugese staat, voor het opstellen van het stabiliteitsprogramma en voor de naleving van de Europese begrotingsregels. Dit vereiste nauwe samenwerking met interne contacten en samenwerking met Europese instellingen in het kader van het Europees Semester.

In deze periode droeg ik in Portugal de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering en het beheer van de Portugese staatsbegroting om ervoor te zorgen dat de gestelde doelen zo efficiënt mogelijk werden bereikt.

Als minister van Financiën hield ik toezicht op de Portugese controleautoriteit, de algemene financiële inspectie (Inspeção Geral de Finanças – Autoridade de Auditoria, IGF), die verantwoordelijk is voor interne financiële en begrotingscontroles – en de controleautoriteit voor de besteding van Europese fondsen in Portugal. In deze functie was ik verantwoordelijk voor het toezicht op en de goedkeuring van een groot aantal nalevings-, financiële en doelmatigheidscontroles die door de IGF werden uitgevoerd. Ik heb ook veel aandacht besteed aan de controle van de Portugese Rekenkamer, als onafhankelijke externe controleautoriteit; de aanbevelingen van de Rekenkamer werden dan ook in overweging genomen, met name met betrekking tot het financieel beheer van de staat, bij het opstellen van de staatsbegroting en de overheidsrekeningen.

Ik was staatssecretaris van Begroting bij het Ministerie van Financiën (2015-2020), waar ik verantwoordelijk was voor het opstellen van vijf van de Portugese staatsbegrotingen, inclusief ondersteuning voor het opstellen van de begrotingen van de verschillende ministeries. Bovendien vervulde ik een belangrijke rol bij het vaststellen van de begrotingstoewijzingen van de ministeries en de belangrijkste overheidsinstanties.

Als staatssecretaris van Begroting was ik rechtstreeks verantwoordelijk voor het algemene beheer en de uitvoering van de Portugese staatsbegroting. Dit omvatte ook de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat de verschillende overheidsinstanties binnen het bestek van hun begroting werkten. Tijdens de uitvoering van de begroting was ik ook

verantwoordelijk voor het beheer van de versterking en herverdeling van begrotingstoewijzingen tussen ministeries en overheidsorganen, binnen de wettelijke beperkingen die in de staatsbegroting zijn vastgelegd.

Na de definitieve uitvoering van elke begroting was ik ook verantwoordelijk voor de verslaglegging en verantwoording aan het nationale parlement door het opstellen van de overheidsrekeningen. Ik was ook verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van de begroting gedurende het jaar en voor het opstellen van maandelijkse verslagen over de uitvoering van de staatsbegroting.

Verder was ik verantwoordelijk voor de uitvoering van een ambitieuze hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën en voor de wijzigingen van de begrotingskaderwet die nodig waren om die hervorming door te voeren.

Als staatssecretaris van Begroting hield ik ook toezicht op de IGF (de entiteit die verantwoordelijk is voor interne controles van de Portugese staat) in het kader van de controle en evaluatie van de wettigheid en regelmatigheid van overheidsuitgaven door overheidsdiensten. In die hoedanigheid was ik verantwoordelijk voor het analyseren en goedkeuren van een zeer groot aantal controles die door de IGF bij de verschillende Portugese overheidsinstanties werden uitgevoerd.

In de jaren dat ik leidinggevende functies heb bekleed op het Ministerie van Financiën, als minister van Financiën en als staatssecretaris van Begroting, heb ik zeven staatsbegrotingen opgesteld en uitgevoerd. Ik was derhalve een van de belangrijkste ambtenaren op het Ministerie van Financiën die verantwoordelijk was voor de sanering van de overheidsfinanciën in Portugal in de afgelopen tien jaar. In 2022 had Portugal een begrotingstekort van slechts 0,3 % van het bbp, een van de laagste in de Europese Unie (EU). Portugal heeft ook tussen 2015 en 2022 de op twee na grootste verlaging van de staatsschuld in de EU gerealiseerd.

Als directeur-generaal van het onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken (2010-2014) – de entiteit die verantwoordelijk is voor de planning en strategie van het Ministerie – was ik verantwoordelijk voor de ondersteuning bij en het toezicht op het opstellen van de begrotingen van de entiteiten van dat Ministerie en voor het vaststellen van de bijbehorende streefdoelen en doelstellingen. Ik was ook verantwoordelijk voor het ondersteunen, monitoren en superviseren van de uitvoering van hun begroting en voor de bijstand aan het Ministerie van Economische Zaken op dit gebied.

Als directeur-generaal van het onderzoeksbureau was ik ook verantwoordelijk voor de financiële afdeling, namelijk voor het opstellen en uitvoeren van de begroting van dat directoraat-generaal. Als vicerector van een universiteit (sinds 2022) ondersteun ik het opstellen van de begroting van de universiteit en ben ik verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van de belangrijkste investeringsprojecten.

Tot slot ben ik als hoogleraar economie en overheidsfinanciën in mijn carrière en academisch onderzoek gefocust op het bevorderen van efficiëntie in het gebruik van overheidsmiddelen en het beheer van overheidsfinanciën.

2. Wat zijn de belangrijkste successen die u tijdens uw loopbaan hebt geboekt?

Een van de belangrijkste successen van mijn loopbaan is mijn bijdrage aan de uiterst positieve vooruitgang op het gebied van de Portugese overheidsfinanciën in de periode waarin ik werkzaam was bij het Ministerie van Financiën (2015-2022), als minister van Financiën en als staatssecretaris van Begroting. Deze vooruitgang is het resultaat van de inspanningen en

hervormingen die Portugal de afgelopen tien jaar heeft doorgevoerd.

Als gevolg van deze inspanningen boekte Portugal in 2019 voor het eerst in de afgelopen vijftig jaar een begrotingsoverschot. Na de pandemie in 2021 was Portugal een van de eerste Europese landen die een begrotingstekort van minder dan 3 % genoot, terwijl het in 2022 een begrotingstekort had van slechts 0,3 %, een van de laagste in de EU.

Tussen 2015 en 2022 heeft Portugal de op één na grootste verlaging van het begrotingstekort in de EU en de op twee na grootste verlaging van de staatsschuld (als % van het bbp) gerealiseerd. In 2015, toen ik bij het Ministerie van Financiën aantrad, was Portugal nog steeds onderworpen aan de buitensporigtekortprocedure, met een begrotingstekort van 4,4 %, ondanks eerdere inspanningen. De afgelopen jaren is het beheer van de overheidsfinanciën in Portugal alom geprezen door internationale instellingen zoals de Europese Commissie en het IMF. In 2015 had de Portugese staatsschuld een speculatieve rating. Deze heeft nu een A-rating en Portugal behoort momenteel tot de groep EU-landen die gefinancierd worden met de laagste rentetarieven op de financiële markten. Deze uiterst positieve vooruitgang op het gebied van de overheidsfinanciën vond plaats in een scenario waarin het herstel van de economie en de werkgelegenheid gepaard ging met de uitvoering van belangrijk sociaal en milieubeleid alsook beleid om het concurrentievermogen van het land te verbeteren.

Een andere mijlpaal in mijn loopbaan was het economisch en financieel beheer tijdens de pandemie. Als minister van Financiën was ik binnen de regering verantwoordelijk voor de onderhandelingen over en de uitvoering en financiering van de belangrijkste financiële maatregelen om de gevolgen van de pandemie in een zeer onzekere context aan te pakken. In korte tijd moesten uitzonderlijke nieuwe regelingen worden goedgekeurd om gezinnen en werkgelegenheid te ondersteunen, evenals maatregelen om bedrijven te ondersteunen en de productiecapaciteit van het land in stand te houden. Deze nieuwe, veelomvattende programma's omvatten de maatregel voor "technische werkloosheid" (steun voor een aanzienlijk deel van de salarissen van bedrijven in de getroffen sectoren), uitzonderlijke steun voor werklozen en zelfstandigen, belangrijke regelingen om de liquiditeit van ondernemingen te financieren en bijzondere steun voor de zwaarst getroffen sectoren, waaronder vervoer, toerisme en horeca. Dit programma van maatregelen werd gedeeltelijk gefinancierd door Europese programma's zoals SURE en React-EU.

Ondertussen was het noodzakelijk om alle toezichtstructuren en -procedures te activeren die nodig zijn om de financiële uitvoering van deze regelingen te waarborgen in het belang van regelmatigheid en economische efficiëntie.

Dit uitzonderlijke overheidsbeleid had zeer positieve gevolgen voor de werkgelegenheid en voor het behoud van de productiecapaciteit van de Portugese economie. Hoewel de pandemie de grootste daling van de economische activiteit sinds de Tweede Wereldoorlog veroorzaakte, bleef de werkgelegenheid in Portugal relatief stabiel en in 2022, na het einde van de pandemie, bereikte de werkgelegenheid een recordhoogte. De economie herstelde zich ook snel in 2022 en het bbp lag al 3,5 % boven het niveau van 2019, het jaar vóór de pandemie. Ondertussen verbeterden de overheidsfinanciën snel en tegen 2022 waren ze bijna in evenwicht, met een begrotingstekort van slechts 0,3 %, een van de laagste in de EU. Een gezond beheer van de overheidsfinanciën tijdens de pandemie was een fundamentele factor. Hoewel niet werd geaarzeld om bedrijven en gezinnen grote steun te bieden, werd ervoor gezorgd dat de steun doelgericht (gericht op de zwaarst getroffenen) en tijdelijk van aard was, zodat de

overheidsfinanciën na afloop van de pandemie weer snel zouden kunnen opveren.

3. In hoeverre hebt u beroepservaring opgedaan bij internationale, multiculturele en meertalige organisaties of instellingen die in andere landen dan uw thuisland zijn gevestigd?

Ik coördineerde de Raad Ecofin tijdens het Portugese voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de eerste helft van 2021. Als minister van Financiën was ik lid van de Raad Ecofin en van de Eurogroep en nam ik elke maand deel aan hun vergaderingen. De taken van coördinator van Raad Ecofin, en die van de leden van de Raad Ecofin en de Eurogroep, omvatten nauwe en frequente multilaterale en bilaterale contacten met de regeringen van verschillende Europese landen en met de EU-instellingen, zoals de Europese Commissie en het Europees Parlement.

Ik werd verkozen tot voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) toen ik Portugees minister van Financiën was (2021-2022).

Ik ben lid geweest van de raad van bestuur van internationale instellingen zoals het Europees Stabiliteitsmechanisme, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, de Europese Investeringsbank, de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, de Aziatische Ontwikkelingsbank, de Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur, de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank en de Wereldbank (2020-2022), als minister van Financiën van Portugal.

Als directeur van het onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken had ik zeer frequente contacten en bijeenkomsten, waaronder deelname aan werkgroepen, met internationale instellingen zoals de OESO, het IMF, de Wereldbank en de Europese Commissie.

Ik heb mijn doctoraat in Economie afgerond en ben werkzaam geweest aan het Massachusetts Institute of Technology (MIT) in de VS (2003-2008), een universiteit met een sterke internationale focus, waar de meeste docenten, onderzoekers en studenten van over de hele wereld komen.

4. Heeft men u kwijting verleend voor de managementtaken die u voorheen uitvoerde, indien een dergelijke procedure van toepassing is?

Portugal heeft geen kwijtingsprocedure die vergelijkbaar is met die van de EU. Als onderdeel van de verantwoordingsplicht waaraan ik gebonden ben, werd echter altijd door het Portugese parlement kwijting verleend in de zeven jaar dat ik minister van Financiën was, waarbij ik verantwoordelijk was voor de uitvoering van de begroting door de overheidsrekeningen goed te keuren.

5. Welke van de door u vervulde functies waren het gevolg van een politieke benoeming?

Ik ben benoemd tot staatssecretaris van Financiën (2020-2022) en staatssecretaris van Begroting (2015-2020) door de president van de Republiek Portugal, op voordracht van de premier. Ik vervulde deze functies in een onafhankelijke hoedanigheid, zonder lid te zijn van een politieke partij.

Ik ben benoemd tot directeur van het onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken (2010-2013 en 2013-2014) en was adviseur van de staatssecretaris van Economische Zaken (2009-2010).

6. Wat zijn de drie belangrijkste beslissingen waarbij u tijdens uw loopbaan betrokken bent geweest?

Ten eerste, als minister van Financiën, de beslissing over het pakket economische en financiële steunmaatregelen om de pandemie aan te pakken. In een zeer moeilijke, nieuwe en onzekere situatie moest ik onderhandelen en beslissen over het programma van maatregelen die van vitaal belang waren voor de bescherming van gezinnen en het behoud van werkgelegenheid, bedrijven en de productiecapaciteit van de Portugese economie tijdens de pandemie, en tegelijkertijd zorgen voor de uitvoering ervan binnen een kader van regelmatigheid en controle.

Ten tweede de beslissingen over de budgettaire en financiële hervormingen en maatregelen ter verbetering van de situatie van de Portugese overheidsfinanciën toen ik tussen 2015 en 2022 minister van Financiën en staatssecretaris van Begroting was. Deze reeks maatregelen was van doorslaggevend belang om Portugal uit de buitensporigtekortprocedure te halen waaronder het sinds 2015 viel, met een begrotingstekort van 4,4 % tot een begrotingstekort van slechts 0,3 % in 2022 – een van de laagste in de EU –, en om de op twee na grootste vermindering van de staatsschuld in de EU tussen 2015 en 2022 te realiseren.

Tot slot heb ik als minister van Financiën en staatssecretaris van Begroting binnen een minderheidsregering in de loop der jaren zeven begrotingen lang een sleutelrol gespeeld bij de onderhandelingen over de Portugese ontwerpbegroting en de bijbehorende maatregelen, teneinde de steun van verschillende andere partijen in het Portugese parlement te krijgen. Dit waren moeilijke en zeer belangrijke beslissingen, omdat de goedkeuring van de staatsbegroting en de daaruit voortvloeiende politieke en economische stabiliteit ervan afhing. Tegelijkertijd was het van essentieel belang ervoor te zorgen dat het in de begroting opgenomen pakket maatregelen doeltreffend en doelmatig was en dat dit zou bijdragen tot een verbetering van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën van Portugal.

Onafhankelijkheid

7. In het Verdrag is bepaald dat de leden van de Rekenkamer hun ambt "volkomen onafhankelijk" moeten uitoefenen. Hoe zou u bij de uitoefening van uw toekomstige functie invulling geven aan deze verplichting?

Onafhankelijkheid is een van de fundamentele waarden die ten grondslag moeten liggen aan de werkzaamheden van de Europese Rekenkamer (ERK), zoals is vastgelegd in het Verdrag en in de gedragscode van de ERK.

Onafhankelijk zijn betekent geen instructies aanvaarden van de overheid of van andere particuliere of overheidsinstanties. Het betekent ook vrij zijn van invloeden die de uitvoering van taken als lid van de Europese Rekenkamer in gevaar kunnen brengen of lijken te brengen.

Ik bekleed geen politieke functie en ik heb geen andere activiteiten of zakelijke belangen die twijfels zouden kunnen oproepen over mijn onafhankelijkheid.

Ik beloof mijn mandaat, mocht ik worden benoemd tot lid van de Europese Rekenkamer, op onpartijdige en onafhankelijke wijze uit te voeren en mijn professionele oordeel te baseren op empirisch bewijs en objectieve, adequate en betrouwbare gegevens.

Mocht ik bij de uitvoering van mijn taken ooit op een mogelijk belangenconflict stuiten of op een situatie die ook maar enigszins op een belangenconflict lijkt, dan zal ik onmiddellijk actie ondernemen en de ethische commissie en de voorzitter van de Europese Rekenkamer om advies

vragen. Indien nodig zal ik mij terugtrekken uit de betreffende activiteit, in strikte overeenstemming met de gedragscode van ERK-leden en het ethische kader van haar leden. Gedurende mijn hele loopbaan en in de verschillende rollen die ik heb vervuld, heb ik mij laten leiden door beginselen van onafhankelijkheid, nauwkeurigheid en objectiviteit.

8. Hebt u of hebben uw naaste familieleden (uw ouders, broers en zussen, wettelijke partner en kinderen) zakelijke of financiële belangen of andere verplichtingen die een conflict kunnen opleveren met uw toekomstige taken?

Nee. Noch ikzelf noch mijn naaste familieleden hebben belangen of verplichtingen die in strijd zijn met mijn taken als lid van de Europese Rekenkamer.

9. Bent u bereid om al uw financiële belangen en andere verplichtingen aan de voorzitter van de Rekenkamer te onthullen en ze openbaar te maken?

Ja, ik ben bereid al mijn financiële belangen en verplichtingen openbaar te maken. Vanwege de taken van openbare dienst die ik in het verleden heb uitgevoerd, is het mogelijk geweest mijn financiële belangen en verplichtingen sinds 2010 te onderzoeken.

10. Bent u momenteel betrokken bij een gerechtelijke procedure? Zo ja, gelieve nadere bijzonderheden te verstrekken.

Nee.

11. Hebt u een actieve of uitvoerende rol in de politiek, en zo ja, op welk niveau? Hebt u de afgelopen 18 maanden een politieke functie vervuld? Zo ja, gelieve nadere bijzonderheden te verstrekken.

Nee, ik voer momenteel geen activiteiten of uitvoerende rol uit in de politiek en ik heb de afgelopen 18 maanden geen politieke functie vervuld. Bovendien ben ik nooit lid geweest van een politieke partij. De publieke taken die ik in het verleden heb uitgevoerd, waren altijd in een onafhankelijke hoedanigheid.

12. Zou u een functie waarvoor u gekozen bent, of een actieve functie met verantwoordelijkheden in een politieke partij, opgeven als u wordt benoemd tot lid van de Rekenkamer?

Zoals vermeld in mijn antwoord op vraag 11, bekleed ik momenteel geen gekozen ambt of partijpolitieke functie en ben ik niet van plan lid te worden van een politieke partij

13. Hoe zou u te werk gaan bij een zaak die verband houdt met een ernstige onregelmatigheid, of zelfs fraude en/of corruptie, waarbij personen uit uw lidstaat van herkomst betrokken zijn?

Alle gevallen van onregelmatigheid of fraude moeten op precies dezelfde manier worden behandeld, ongeacht de lidstaat. Ik ben van mening dat fraude en corruptie volstrekt onaanvaardbaar zijn en pleit in dit verband voor een nultolerantiebeleid.

Als er tijdens controlewerkzaamheden een vermoeden van fraude of corruptie optreedt, wordt

dit onmiddellijk doorgegeven aan OLAF of het EOM, al naargelang het geval, in volledige overeenstemming met de procedures van de Europese Rekenkamer. In dat scenario zou ik de controleteams volledig ondersteunen en samenwerken met de juridische dienst en de voorzitter van de Europese Rekenkamer.

Uitvoering van taken

14. Wat zijn volgens u de belangrijkste kenmerken van een cultuur van gezond financieel beheer in eender welke openbare dienst? Hoe zou de Rekenkamer hiertoe kunnen bijdragen?

Gezond financieel beheer is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat overheidsbeleid en -beslissingen het grootste voordeel opleveren voor de burgers en het vertrouwen van de burgers in overheidsinstellingen helpen opbouwen.

Gezond financieel beheer moet zorgen voor gezonde economische en financiële prestaties, met inachtneming van de beginselen van spaarzaamheid, efficiëntie en doeltreffendheid. Het moet ervoor zorgen dat overheidsmiddelen efficiënt worden gebruikt, dat de best mogelijke relatie tussen de toegepaste middelen en het bereiken van doelstellingen wordt gegarandeerd en dat doeltreffendheid wordt bevorderd; met andere woorden, het vermogen om de gestelde doelstellingen te behalen.

De doelstellingen van de maatregelen en programma's moeten van tevoren worden vastgesteld op basis van een onderbouwd besluit over de kosten en baten ervan. De vooruitgang bij het bereiken van de doelstellingen moet worden gecontroleerd aan de hand van geschikte indicatoren. Zoals bepaald in artikel 33 van het Financieel Reglement moeten de doelstellingen specifiek, meetbaar, haalbaar, relevant en tijdgebonden zijn. De uitvoering van de begroting en de programma's moet zo transparant mogelijk zijn. Over de uitvoering moet regelmatig verslag worden uitgebracht aan het Europees Parlement en de Raad. Een cultuur van gezond financieel beheer moet ervoor zorgen dat informatie en gegevens gemakkelijk toegankelijk en begrijpelijk zijn, zodat adequaat democratisch toezicht mogelijk is.

Er moeten krachtige mechanismen voor intern toezicht worden ingesteld om een goede risicobeoordeling mogelijk te maken en de kwaliteit en nauwkeurigheid van de gerapporteerde informatie, de regelmatigheid en wettigheid van de gedane uitgaven en de efficiëntie en doeltreffendheid bij het gebruik van overheidsmiddelen te garanderen.

Een goed gebruik van informatietechnologie is essentieel om het financieel beheer en de interne controlesystemen te verbeteren.

De Europese Rekenkamer speelt een sleutelrol bij het bevorderen van het beginsel van goed beheer van overheidsfinanciën. Het is de taak van de Rekenkamer om controles en verslagen uit te voeren om de kwaliteit van het beheer van de overheidsfinanciën te beoordelen, namelijk of het voldoet aan de beginselen van spaarzaamheid, efficiëntie en doeltreffendheid en of de uitgaven wettig en regelmatig zijn. De Rekenkamer draagt derhalve bij aan een grotere transparantie en verantwoordingsplicht van beleidsmakers en aan een gezond beheer van de overheidsfinanciën. Het werk van de Rekenkamer vormt een sterke stimulans vooraf voor overheidsinstanties om goed financieel beheer te bevorderen, omdat ze weten dat ze nauwgezet en transparant zullen worden beoordeeld door de Rekenkamer, de onafhankelijke externe auditor van de EU. Daarnaast helpen controles van de Rekenkamer bij het vaststellen van tekortkomingen en gebieden waar betere financiële prestaties moeten worden geleverd, en worden aanbevelingen verstrekt over hoe dat moet gebeuren. Deze kunnen dan door beleidsmakers worden gebruikt om het beheer van de overheidsfinanciën te verbeteren. Het is

belangrijk om niet alleen tekortkomingen te benadrukken, maar ook goede praktijken die gevolgd kunnen worden.

Willen de aanbevelingen van de Rekenkamer effect hebben, dan is het belangrijk dat zij op een duidelijke en precieze manier worden opgesteld en dat er een follow-up is om te beoordelen of zij worden uitgevoerd. De controlewerkzaamheden van de Rekenkamer zullen ook meer effect hebben als zij tijdig worden verricht, zodat beleidsmakers en ambtenaren er gebruik van kunnen maken, en als sprake is van een goede werkrelatie met het Europees Parlement, in het bijzonder met de Commissie begrotingscontrole (CONT) van het Europees Parlement, zodat zij zich bij het inspecteren van de EU-begroting kan baseren op de informatie die de Rekenkamer produceert.

15. Volgens het Verdrag moet de Rekenkamer het Parlement bijstaan in de uitoefening van zijn bevoegdheid voor controle op de uitvoering van de begroting. Hoe zou u de samenwerking tussen de Rekenkamer en het Europees Parlement (in het bijzonder de Commissie begrotingscontrole) verder verbeteren om zowel het publieke toezicht op de algemene uitgaven als het rendement van deze uitgaven op te voeren?

Het Europees Parlement speelt een cruciale rol bij de inspectie van en het toezicht op de uitvoering van de EU-begroting om ervoor te zorgen dat de uitgaven worden gedaan in overeenstemming met de wet en op de meest effectieve en efficiënte manier om het leven van de EU-burgers te verbeteren.

Een van de belangrijkste taken van de Rekenkamer is het ondersteunen van het Europees Parlement bij de uitoefening van zijn controlebevoegdheden met betrekking tot de uitvoering van de begroting, zoals bepaald in artikel 287 van het Verdrag. Het Europees Parlement, en CONT in het bijzonder, moet derhalve de nauwste partner van de Rekenkamer zijn, en alles moet in het werk worden gesteld om effectieve samenwerking tussen deze instellingen te verbeteren.

Het is de taak van de Rekenkamer om alle informatie en gegevens te verstrekken die relevant zijn voor de activiteiten van het Europees Parlement. Er moet een permanent en intensief communicatiekanaal zijn tussen de Rekenkamer en het Europees Parlement, via formele of informele contacten, waaronder regelmatige vergaderingen tussen leden van de Rekenkamer en CONT en hun teams, om uitwisseling van informatie, standpunten en prioriteiten mogelijk te maken. Dit zal de Rekenkamer in staat stellen beter inzicht te krijgen in de behoeften van het Europees Parlement en in de manier waarop hieraan het best kan worden voldaan.

De Rekenkamer moet meer verslag uitbrengen aan het Europees Parlement. Bij het opstellen van het werkprogramma van de Rekenkamer is het van cruciaal belang dat rekening wordt gehouden met de ideeën en zorgen van het Europees Parlement, zodat de prioriteiten kunnen worden bepaald en te controleren onderwerpen kunnen worden voorgesteld. Deze interactie van de Rekenkamer met het Europees Parlement is doorslaggevend bij het selecteren van de belangrijkste, meest relevante en invloedrijke onderwerpen. Om het toezicht op het rendement van de uitgaven te versterken, is het ook belangrijk om het aantal specifieke en speciale verslagen te verhogen op gebieden met een verhoogd risico en met een grote economische en financiële impact.

Bovendien moeten de verslagen en adviezen van de Rekenkamer tijdig en in samenhang met het kwijtingsproces en het wetgevingsproces worden voorgelegd, zodat zij zo relevant mogelijk zijn voor het besluitvormingsproces. Als zodanig moet de Rekenkamer ernaar streven proactief te zijn en de wetgevingsagenda te volgen, zodat ze snel kan reageren als daarom wordt

gevraagd.

16. Wat is volgens u de toegevoegde waarde van doelmatigheidscontroles en hoe moeten de bevindingen worden geïntegreerd in de beheersprocedures?

Doelmatigheidscontroles vormen een belangrijk onderdeel van de controlewerkzaamheden. Zij zijn een aanvulling op de financiële en nalevingscontroles en zijn de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden.

Aangezien overheidsmiddelen altijd beperkt zijn, moeten wij ervoor zorgen dat de middelen zo goed mogelijk worden gebruikt om de EU en haar burgers te dienen. Bij doelmatigheidscontroles worden specifiek de spaarzaamheid, doeltreffendheid en efficiëntie bij het gebruik van overheidsmiddelen beoordeeld: het is belangrijk om niet alleen de doeltreffendheid te beoordelen, d.w.z. of de vastgestelde doelstellingen worden gehaald, maar ook de efficiëntie, d.w.z. of de opgeleverde voordelen tegen de laagst mogelijke kosten worden behaald, of dat het met die kosten niet mogelijk zou zijn om grotere voordelen voor de burgers te bewerkstelligen.

Doelmatigheidscontroles hebben een grote toegevoegde waarde en een zeer positieve impact op de samenleving. Zij helpen overheidsbeleid en -beslissingen te verbeteren, de doeltreffendheid en efficiëntie ervan te vergroten en zo bij te dragen aan het welzijn van EU-burgers.

In mijn functie bij het Ministerie van Financiën was een van de belangrijkste aspecten die mij motiveerden, het helpen verbeteren van de efficiëntie en doeltreffendheid van de Portugese staat en zijn overheidsbeleid. Als minister van Financiën, en daarvoor als staatssecretaris van Begroting, was mijn prioriteit het beoordelen van de potentiële doeltreffendheid en efficiëntie en alle door de verschillende ministeries voorgestelde maatregelen die een economische en financiële impact hadden. Ik zorgde er ook voor dat wijzigingen werden aangebracht in de bestaande maatregelen om ze efficiënter te maken. Het was dan ook zeer nuttig en vaak doorslaggevend om te beschikken over verslagen van doelmatigheidscontroles of andere doelmatigheidsanalysen waarin de doeltreffendheid en efficiëntie van bestaande programma's of maatregelen nauwgezet en objectief werden beoordeeld en waarin duidelijke en haalbare voorstellen werden gedaan voor veranderingen die de efficiëntie en doeltreffendheid ervan zouden kunnen verbeteren.

Als directeur van het onderzoeksbureau van het Ministerie van Economische Zaken was een van mijn belangrijkste taken het beoordelen van de efficiëntie en doeltreffendheid van de belangrijkste maatregelen van het Ministerie van Economische Zaken, vaak met behulp van doelmatigheidsverslagen naast andere analysen en informatiebronnen. Als hoogleraar economie en overheidsfinanciën is het bevorderen van efficiëntie bij het gebruik van overheidsmiddelen altijd een centraal aandachtspunt geweest in mijn academische loopbaan en wetenschappelijk onderzoek.

Naar mijn mening leveren doelmatigheidscontroles, door de spaarzaamheid, efficiëntie en doeltreffendheid van overheidsbeleid en -programma's te beoordelen, derhalve een zeer belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de opzet van overheidsbeleid en het bijstaan van beleidsmakers en ambtenaren om beter onderbouwde beslissingen te nemen over de toewijzing van overheidsmiddelen. Daarnaast kunnen doelmatigheidscontroles specifieke aanbevelingen bevatten over hoe de doelmatigheid van programma's en maatregelen kan worden verbeterd. Ten slotte helpen doelmatigheidscontroles om de transparantie te vergroten met betrekking tot

de efficiëntie en doeltreffendheid bij het gebruik van overheidsmiddelen. Doelmatigheidscontroles helpen derhalve om beleidsmakers en overheidsambtenaren ter verantwoording te roepen en een context te creëren die gunstiger is voor het doorvoeren van hervormingen en veranderingen ter verbetering van overheidsbeleid en -programma's.

17. Hoe kan de samenwerking tussen de Rekenkamer, de nationale controle-instanties en het Europees Parlement (Commissie begrotingscontrole) worden verbeterd op het punt van de controle van de EU-begroting?

Alle drie de instellingen hebben als doel bij te dragen aan een gezond beheer van de overheidsfinanciën en een efficiënt en doeltreffend gebruik van overheidsmiddelen. Derhalve is het verbeteren van de samenwerking tussen deze entiteiten cruciaal voor het verbeteren van de efficiëntie van de controle van de EU-begroting.

Zoals ik in mijn antwoord op vraag 15 al aangaf, moet het Europees Parlement, en CONT in het bijzonder, de naaste partner van de Rekenkamer zijn bij het vervullen van haar mandaat, en haar belangrijkste *belanghebbende*. De samenwerking tussen deze entiteiten moet verder worden versterkt en verbeterd. Het is derhalve van essentieel belang te zorgen voor nauwe en regelmatige communicatie tussen beide entiteiten, met inbegrip van formele en informele vergaderingen, tussen de leden van CONT en van de Rekenkamer. Hierdoor kan de Rekenkamer verslagen opstellen en informatie verstrekken die het beste aansluit bij de behoeften en prioriteiten van CONT. Het verbeteren van de communicatie en de uitwisseling van ideeën zal de Rekenkamer helpen onderwerpen in haar controlewerkagenda op te nemen die als het meest relevant worden beschouwd en de grootste impact hebben. Opdat deze informatie van nut is voor het besluitvormingsproces van het Europees Parlement, is het bovendien belangrijk dat ze tijdig wordt verstrekt.

Ik ben van mening dat het heel belangrijk is om de samenwerking tussen de Rekenkamer en de hoge controle-instellingen van de EU te blijven verbeteren. Belangrijke beleidsterreinen van de EU, die goed zijn voor ongeveer 70 % van de EU-begroting, worden op gedeelde basis met de lidstaten vormgegeven. Dit betekent dat de hoge controle-instellingen en de andere controle-instanties van de lidstaten een cruciale rol spelen bij de controle van het gebruik van Europese middelen op nationaal niveau.

De bilaterale samenwerking tussen de Rekenkamer en de hoge controle-instellingen moet worden verdiept door meer gezamenlijke controles uit te voeren. Daarnaast moet deze samenwerking ook worden versterkt via instrumenten als opleidingssessies, uitwisselingsprogramma's voor auditors en *collegiale toetsingen* van de Rekenkamer door andere hoge controle-instellingen. Een goed voorbeeld was de *collegiale toetsing* van de uitvoering van de strategie van de Europese Rekenkamer voor 2018-2020, die door andere hoge controle-instellingen werd uitgevoerd.

Op multilateraal niveau is het ook belangrijk om de impact van het contactcomité van hoge controle-instellingen van de EU en van EUROSAI en INTOSAI te vergroten. Dit kan helpen om perspectieven op de meest relevante te controleren onderwerpen op elkaar af te stemmen. Nauwere samenwerking tussen de hoge controle-instellingen, in combinatie met informatie-uitwisseling, is essentieel om dubbel werk te voorkomen en middelen te optimaliseren door middel van gezamenlijke controles. Het is derhalve belangrijk dat de controlemethode en de interpretatie van de regels tussen de verschillende hoge controle-instellingen worden geharmoniseerd.

De ontwikkeling van het beginsel van "single audit" zal bijdragen tot een efficiënter gebruik

van controlemiddelen, waarbij dubbele controles worden voorkomen en het aantal controles waaraan gecontroleerde entiteiten worden onderworpen, wordt verminderd, waardoor de toegang tot Europese fondsen wordt vereenvoudigd. Voor de toepassing van het beginsel van "single audit" is het essentieel dat de verschillende controleorganisaties nauw samenwerken. De toepassing van dit beginsel zal immers alleen goed werken als, zoals gezegd, de controlemethode en de interpretatie van de regels tussen de verschillende controleorganisaties worden geharmoniseerd.

18. Hoe zou u de verslaglegging van de Rekenkamer verder ontwikkelen teneinde het Europees Parlement van alle noodzakelijke informatie te voorzien met betrekking tot de juistheid van de gegevens die door de lidstaten aan de Europese Commissie worden verstrekt?

Het bestaan van accurate gegevens die geharmoniseerd zijn tussen de lidstaten, is essentieel om betrouwbare informatie te hebben over de uitvoering van de begroting en het gebruik van Europese fondsen. Een van de belangrijkste taken van de Rekenkamer is juist om het Europees Parlement te voorzien van betrouwbare gegevens en informatie over hoe de begroting wordt uitgevoerd.

De Rekenkamer heeft in haar verslagen de aandacht gevestigd op de noodzaak om de kwaliteit en nauwkeurigheid van de door de lidstaten verstrekte gegevens te verbeteren, met inbegrip van de noodzaak om hun rapportage- en monitoringsystemen te verbeteren. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de Rekenkamer in haar verslagen hier verder op in gaat en de belangrijkste tekortkomingen en specifieke gebieden waar de kwaliteit van de informatie niet toereikend is, benadrukt.

Bij haar werkzaamheden moet de Rekenkamer de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de door de lidstaten verstrekte gegevens blijven controleren, zoals bepaald in de strategie van de Rekenkamer voor 2021-2025, met inbegrip van het controleren van de betrouwbaarheid van de gegevensverzamelingssystemen en de bijbehorende interne controlesystemen. Daartoe moet de Rekenkamer aanbevelingen doen om de kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van de informatie van deze systemen te verbeteren.

Een andere manier om de kwaliteit van de door de lidstaten verstrekte informatie te beoordelen, is door meer gebruik te maken van informatietechnologieën, zoals ook uiteengezet in de strategie van de Rekenkamer voor 2021-2025. Informatietechnologieën kunnen een zeer belangrijke bijdrage leveren aan een veilige, betrouwbare en eenvoudigere toegang tot informatie voor gecontroleerde entiteiten. Verwacht mag worden dat de Rekenkamer het gebruik van nieuwe digitale controle-instrumenten en -technieken zal bevorderen, die de geautomatiseerde verzameling en analyse van gegevens mogelijk maken en gebruikmaken van de mogelijkheden van *big data* en artificiële intelligentie. Dit laatste is met name relevant in de context van de technologische uitdagingen en snelle veranderingen binnen de EU.

Andere vragen

19. Zou u uw kandidatuur intrekken indien het Parlement een ongunstig advies uitbrengt over uw benoeming als lid van de Rekenkamer?

In de gesprekken en in de antwoorden op deze vragenlijst zal ik trachten een gunstig advies van het Europees Parlement te verkrijgen, dat gedurende het hele proces van uiterst belang is. De Portugese regering heeft mij voorgedragen op basis van mijn ervaring op het gebied van

overheidsfinanciën en na gesprekken met verschillende kandidaten in het Portugese parlement. Afhankelijk van het advies van het Europees Parlement zal ik de Portugese regering raadplegen over mijn kandidatuur.